

Pakolaisten vastaanottoon varautuminen ja kuntapaikoista päättäminen 2027

Kaupunginhallitus 05.10.2026 § 384
97/04.03.01.02/2026

Valmistelija

Kotoutumispäällikkö Pia Salonen

Pohjanmaan Elinvoimakeskus on pyytänyt alueensa kuntia varautumaan vuonna 2027 kiintiöpakolaisten, oleskeluluvan saaneiden turvapaikanhakijoiden, ilman huoltajaa alaikäisinä saapuneiden sekä kotikunnan saaneiden tilapäistä suojelua saavien henkilöiden vastaanottoon. Osana varautumista kuntia pyydetään tekemään päätös käytettävissä olevien kuntapaikkojen määrästä. Kuntapaikalle osoitetaan aina kiintiöpakolaiset sekä sellaiset haavoittuvassa asemassa olevat henkilöt, jotka tarvitsevat kuntaan muuttamiseen tavallista vahvempaa tukea. Tällaisia henkilöitä voivat olla esimerkiksi ilman huoltajaa alaikäisinä Suomeen saapuneet sekä henkilöt, joilla on erityisiä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeita. Kuntapaikalle voidaan osoittaa myös muita oleskeluluvan saaneita turvapaikanhakijoita ja kotikunnan saaneita tilapäistä suojelua saavia henkilöitä.

Kuntaan osoittaminen perustuu kunnan ja elinvoimakeskuksen väliseen sopimukseen. Elinvoimakeskus sopii kunnan kanssa vastaanotettavista henkilöistä, kuntapaikoista ja vastaanoton ajankohdasta. Kunnan tulee kuulla hyvinvointialuetta silloin, kun vastaanotettavalla henkilöllä on ilmeisiä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeita tai kun kuntapaikka myönnetään ilman huoltajaa tullee alaikäiselle.

Hallitus on esittänyt vuoden 2027 pakolaiskiintiön kooksiksi valtakunnallisesti 500 henkilöä. Työ- ja elinkeinoministeriö valmistelee kiintiöpakolaisten alueellista kohdentamista yhteistyössä elinvoimakeskusten kanssa vuoden 2026 loppupuolella. Alueellisessa kohdentamisessa huomioidaan kuntien ilmoittamat kuntapaikat sekä tiedot kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden alueellisesta sijoittumisesta.

Vuonna 2027 kuntapaikkoja tarvitaan kiintiöpakolaisten lisäksi oleskeluluvan saaneille turvapaikanhakijoille, kotikunnan saaneille tilapäistä suojelua saaville sekä ilman huoltajaa alaikäisinä saapuneille henkilöille. Pohjanmaan elinvoimakeskuksen alueelle kohdennettiin vuonna 2026 yhteensä 181 kiintiöpakolaista. Lisäksi alueella asuu vastaanottojärjestelmän piirissä tilapäistä suojelua saavia henkilöitä, joista osa voi tarvita kuntapaikan siirtyessään kunnan palvelujen piiriin.

Kunta vastaa kuntapaikalle vastaanottamansa henkilön asumisen ja kunnan toimivaltaan kuuluvien palvelujen järjestämisestä. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämisestä vastaa

hyvinvointialue. Kunnan ja hyvinvointialueen tulee tehdä yhteistyötä palvelujen yhteensovittamiseksi ja niiden jatkuvuuden varmistamiseksi.

Kunta vastaa myös itsenäisesti kuntaan muuttavien henkilöiden kunnan toimivaltaan kuuluvien peruspalvelujen ja kotoutumista edistävien palvelujen järjestämisestä. Palvelutarpeessa on huomioitava muun muassa varhaiskasvatus, perusopetus, oppivelvollisten koulutus, aikuisten perusopetus, luku- ja kirjoitustaidon koulutus, asumisen neuvonta sekä kotoutumista, kielitaidon kehittymistä ja työllistymistä tukevat palvelut.

Uuden kotoutumisen edistämisestä annetun lain tullessa voimaan 1.1.2027 kunta vastaa peruspalvelujen lisäksi kotoutumisohjelman järjestämisestä yhteistyössä työvoimaviranomaisen kanssa. Kotoutumisohjelmaan kuuluvat muun muassa:

- osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi
- kotoutumissuunnitelman laatiminen
- monikielinen yhteiskuntaorientaatio
- kotoutumis- ja lukutaitokoulutus
- suomen tai ruotsin kielen osaamista tukevat palvelut
- yhteiskunta- ja työelämävalmiuksia sekä työllistymistä ja yrittäjyyttä edistävät palvelut
- kotoutumisajan ohjaus ja neuvonta.

Valtio maksaa kunnalle kansainvälistä suojelua saavista henkilöistä valtionosuuksia muiden kuntalaisten tavoin. Lisäksi valtio korvaa pakolaisten vastaanotosta sopimuksen tehneelle kunnalle kotoutumislain mukaisia laskennallisia ja todellisiin kustannuksiin perustuvia korvauksia. Korvauksia voidaan maksaa sekä kuntapaikalle osoitetuista että itsenäisesti kuntaan muuttaneista korvausten piiriin kuuluvista henkilöistä.

Kokkolan kaupunginvaltuusto on linjannut 8.12.2025 §128, että kiintiöpakolaisten määrä vuositasona on yhteensä 30 kuntapaikkaa, joista 20 kiintiöpakolaisille ja 10 tilapäistä suojelua saaville/alaikäisinä ilman huoltajaa maahan tullee, jotka tarvitsevat ryhmäperhekotimajoitusta. Kaupunginvaltuusto on myös antanut kaupunginhallitukselle toimivallan ilmoittaa vuosittain kiintiöpakolaisten ja tilapäistä suojelua saavien määrän yllä olevan linjauksen mukaisesti.

Kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus päättää ilmoittaa Pohjanmaan Elinvoimakeskukselle, että Kokkolan kaupunki myöntää vuodelle 2027 yhteensä 30 kuntapaikkaa, joista 20 kiintiöpakolaisille ja 5 tilapäistä suojelua saaville sekä 5 alaikäisinä ilman huoltajaa maahan tullee, jotka tarvitsevat perheryhmäkotimajoitusta.

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösesityksen.